

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov **1/ P. F.**, bývajúceho v T., **2/ M. F.**, bývajúceho v H., **3/ L. V.**, bývajúcej v B., všetci zastúpení Mgr. L. K., advokátom v M., proti žalovaným **1/ M. F.**, nar. X., bývajúcej v T., **2/ M. F.**, nar. X., bývajúcej v T., **3/ B. F.**, bývajúcemu v T., **4/ I. F.**, bývajúcemu v T., **o určenie neplatnosti závetu**, vedenej na Okresnom súde Pezinok pod sp. zn. 5 C 466/2001, o dovolaní žalobcov proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 30. decembra 2010 sp. zn. 7 Co 272/2010, takto

r o z h o d o l :

Z r u š u j e uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 30. decembra 2010 sp. zn. 7 Co 272/2010 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Pezinok uznesením z 28. októbra 2003 č.k. 5 C 466/2001-56 konanie s poukazom na § 96 ods. 1 až 3 O.s.p. zastavil. Žalobcom 1/ až 3/ náhradu trov konania nepriznal (§ 146 ods. 2 O.s.p.). Zároveň žalobcom 1/ až 3/ priznal vrátenie súdneho poplatku v sume 1 000 Sk zaplateného kolkovými známami, kráteného o 100 Sk prostredníctvom Daňového úradu Trnava po právoplatnosti uznesenia k rukám žalobcu 1/ (§ 11 ods. 3, 4, 6 zákona č. 71/1992 Zb.).

Krajský súd v Bratislave uznesením z 30. decembra 2010 sp. zn. 7 Co 272/2010 odvolanie žalobcov odmietol. Žalovaným náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Rozhodnutie odôvodnil tým, že právny zástupca žalobcov prevzal uznesenie súdu prvého stupňa 7. apríla 2004. Lehota na podanie odvolania uplynula 24. apríla 2004 a odvolanie bolo žalobcami podané 26. augusta 2005. Pre úplnosť súd uviedol, že návrh bol vzatý späť z dôvodu dohody medzi účastníkmi konania, pričom táto dohoda bola založená do spisu.

S poukazom na uvedené odvolací súd odmietol odvolanie žalobcov ako oneskorene podané (§ 218 ods. 1 písm. a/ O.s.p.). Odvolací súd žalovaným trovy odvolacieho konania nepriznal, pretože im žiadne nevznikli.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podali dovolanie žalobcovia 1/ až 3/. Prípustnosť dovolania vyvodzovali z § 237 písm. b/ a f/ O.s.p. Navrhli zrušiť uznesenie odvolacieho súdu a súdu prvého stupňa a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Pokiaľ ide o rozhodnutie odvolacieho súdu uviedli, že odvolanie nemohli podať žalobcovia včas, pretože im rozhodnutie súdu prvého stupňa o zastavení konania nebolo doručené. JUDr. S. (ktorému toto rozhodnutie bolo doručované) nemal plnú moc na zastupovanie žalobcov v predmetnom konaní. Plné moci boli udelené len pre konanie 8 D 143/1999. Sudkyňa okresného súdu vyzvala JUDr. S. listom z 23. novembra 2001 na doloženie perfektnej plnej moci od žalobkyne 3/. Súd teda tiež videl problém s právnym zastupovaním minimálne u tejto žalobkyne, napriek tomu však s JUDr. S. v konaní pokračoval. Plná moc podpísaná 26. júna 2000, ktorú mal žalobca 2/ udeliť advokátovi JUDr. S., nie je podpísaná žalobcom 2/. JUDr. S. teda nebol oprávnený ani na späťvzatie návrhu na začatie konania.

K dovolaniu žalobcov sa písomne vyjadrili žalovaní 1/ až 4/ a uviedli, že s dovolaním žalobcov nesúhlasia.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podali včas účastníci konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpení advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal, či tento mimoriadny opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je dovolanie prípustné.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Dovolanie v danom prípade smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu. Dovolanie je prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a) odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b) odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností [§ 109 ods. 1 písm. c/] na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 O.s.p.). V zmysle § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo

potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a) odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b) ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c) ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Pretože dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu nevykazuje niektorý zo znakov vyššie uvedených uznesení, je zrejmé, že ide o prípad, v ktorom Občiansky súdny poriadok dovolanie podľa § 239 ods. 1 a 2 nepripúšťa.

Vzhľadom na obsah dovolania ako aj zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 O.s.p.) skúmať vždy, či dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou zo závažných procesných väd vedúcich k vydaniu tzv. zmätočného rozhodnutia, neobmedzil sa odvolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či konanie nie je postihnuté vadou vymenovanou v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. V zmysle § 237 O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku či uzneseniu), ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g) rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Dovolatelia v danej veci vady v zmysle § 237 písm. a/, c/ až e/, g/ O.s.p. nenamietali a vady v zmysle § 237 písm. a/, c/ až e/, g/ O.s.p. nevyšli najavo ani v dovolacom konaní.

Dovolatelia vo svojom dovolaní namietali vadu v zmysle § 237 písm. b/ O.s.p., túto však bližšie nekonkretizovali. Po preskúmaní veci odvolací súd existenciu tejto vady nezistil.

Ďalej sa odvolací súd zaoberal námietkou dovolateľov, že konanie je postihnuté vadou v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., ktorú vadu videli v tom, že ich odvolanie bolo odmietnuté ako oneskorene podané, hoci na to neboli splnené podmienky (keďže uznesenie súdu prvého stupňa im nebolo doručené a JUDr. S. nemal plnú moc na ich zastupovanie v predmetnom konaní.).

Dovolací súd existenciu vady podľa § 237 písm. f/ O.s.p. však zistil z dôvodu nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu.

Vady konania vymedzené v zhora citovaných častiach ustanovenia § 237 O.s.p. sú porušením základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, toto právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Ruiz Torija c/a Španielsko z 9. decembra 1994, séria A č. 303-A), Komisie (napr. stanovisko vo veci E.R.T. c/a Španielsko z roku 1993, sťažnosť č. 18390/91) a Ústavného súdu Slovenskej republiky (nález z 12. mája 2004 sp. zn. I. ÚS 226/03) treba za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia.

Pretože povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vyporiada i so špecifickými námietkami účastníka; porušením uvedeného práva účastníka na jednej strane a povinnosti súdu na druhej strane sa účastníkovi konania (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite, skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu (v rovine polemiky i s jeho dôvodmi) v rámci využitia prípadne riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov.

Ak potom nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. a zároveň aj dôvodnosť podaného dovolania.

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Podľa § 167 ods. 2 O.s.p. ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku.

Podľa § 211 ods. 2 O.s.p. ak tento zákon neustanovuje inak, pre konanie na odvolacom súde platia primerane ustanovenia o konaní pred súdom prvého stupňa.

To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry ESĽP. Judikatúra tohto súdu však **nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia**. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

Ústavný súd Slovenskej republiky sa vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie aj v náleze III. ÚS 119/03-30. Ústavný súd vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo **relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany**, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

V danej veci je zrejmé, že v odvolaní žalobcovia poukázali na skutočnosť, že JUDr. P. S. nebol oprávnený na vzatie návrhu na začatie konania späť – t.j. bolo potrebné reagovať zo strany odvolacieho súdu na túto námietku odvolateľov a vysporiadať sa v podstate s otázkou, **či JUDr. P. S. bol v predmetnom konaní oprávnený konať v mene žalobcov na základe plnej moci (v akom rozsahu) a či plná moc obsahuje všetky podstatné náležitosti**. Odvolací súd sa však s touto námietkou odvolateľov nezaoberal, pričom v tomto prípade ide o rozhodujúcu skutočnosť, v závislosti od ktorej je následne potrebné posúdiť včasnosť podania odvolania žalobcov. Z rozhodnutia odvolacieho súdu nie je zrejmé, akými úvahami sa odvolací súd pri posudzovaní oprávnenia JUDr. P. S. konať v mene žalobcov riadil a z akých skutočností vychádzal.

Odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vyporiadať **so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený** nielen s poukazom na výsledky vykonaného dokazovania a zistené rozhodujúce skutočnosti, ale tiež s poukazom na ním prijaté právne závery. Účelom odôvodnenia rozhodnutia je logicky, vnútorne kompaktné a neprotirečivo vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Účelom odôvodnenia rozsudku je predovšetkým preukázať správnosť rozhodnutia.

Pre úplnosť dovolací súd dodáva, že Občiansky súdny poriadok požaduje, aby plná moc bola udelená buď písomne alebo ústne do zápisnice, pričom v oboch prípadoch ide o plnú moc, ktorú preukazuje listina (tiež písomnosť). Z uvedeného vyplýva, že v konaní pred súdom sa nepripúšťa preukázanie plnej moci inak ako dôkazom zachyteným v písomnej forme (teda listinou). Z listiny (i zo zápisnice súdu) musia byť potom zrejmé podstatné náležitosti plnej moci, predovšetkým sa musí spoľahlivo preukázať oprávnenie označeného zástupcu konať za účastníka konania. Zmyslom (účelom) tohto procesného úkonu je preukázať súdu udelenie plnej moci, teda **kto, v akom rozsahu, komu udeľuje plnú moc a či plnú moc splnomocniteľ prijíma**. Plnomocenstvom udeleným pre konanie pred súdom môže byť každá listina účastníkom **vlastnoručne podpísaná**, ak je z nej vidieť vôľu účastníka, aby bol určitou osobou zastupovaný (R 56/69).

Skutočnosť, že v konaní došlo k procesnej vade podľa § 237 písm. f/ O.s.p., je okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnými procesnými vadami, nemôže byť považované za správne. Vzhľadom na výskyt tejto vady, nezaoberal sa dovolací súd ďalšími námietkami uvedenými v odvolaní.

Z týchto dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1 O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 26. apríla 2012

JUDr. Martin Vladik, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová